

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

F. Hoogendam (SP)
(d.d. 7 februari 2025)

Nummer
4194

Onderwerp
Handhaving verbod varend ontgassen

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Sinds 1 juli 2024 is het verdrag inzake de verzameling, afgifte en inname van afval in de Rijn- en binnenvaart (CDNI-verdrag) in werking getreden. Daarmee wordt het varend ontgassen van binnenvaartschepen verboden. Daarmee komt ook een eind aan een lange periode van grootschalig ontwijken, waarbij duizenden keren per jaar grote hoeveelheden benzines, benzeen, benzeenhoudende en overige 'Zeer Zorgwekkende Stoffen' (ZZS) werden uitgestoten, wat naar schatting om miljoenen kubieke meters ging. Aan dit nieuwe verbod kleven echter nog wel enige complicaties. Zo waren er onvoldoende ontgassingsinstallaties, en ook de handhaving schoot tekort.

- 1. Bent u op de hoogte van het aantal vaarten met Zeer Zorgwekkende Stoffen dat er per jaar door de provincie Zuid-Holland komt? Indien nee, waarom niet? Indien ja, kunt u die gegevens met ons delen?*

Antwoord

Nee. De provincie heeft hiervoor geen bevoegdheden.

- 2. Bent u bekend met het aantal keren dat een schip in Zuid-Holland ontgast moet worden omdat de nieuwe lading niet verenigbaar is met de oude lading? Indien nee, waarom niet? Indien ja, kunt u die gegevens met ons delen, exact of geschat?*

Antwoord

Nee. Wij hebben geen inzicht in de individuele ladingen die over de Zuid-Hollandse wateren worden vervoerd. De brancheorganisaties betrokken bij het vervoer van vloeibare ladingen over water, specifiek de verladers, geven geen inzicht in deze, voor hen concurrentiegevoelige, informatie en daardoor ook niet in het aantal keren dat een schip in Zuid-Holland moet worden ontgast.

- 3. De ontgassingsinstallatie bij ATM Moerdijk communiceert zijn gegevens over het aantal ontgassing met de provincie. Hoe verhouden die gegevens zich tot de exacte of geschatte cijfers van vraag 2?*

Antwoord

Bij de beantwoording van vraag 2 hebben wij aangegeven dat wij geen inzicht hebben in het aantal noodzakelijke ontgassing van schepen in Zuid-Holland. ATM Moerdijk valt onder het bevoegd gezag van de provincie Noord-Brabant. Wij beschikken hierdoor niet over gegevens met betrekking tot het aantal ontgassing dat door ATM Moerdijk wordt uitgevoerd. Daardoor kunnen wij geen inzicht geven

in het aantal ontgassing bij ATM Moerdijk in verhouding tot de ontgassing die in Zuid-Holland noodzakelijk zijn.

4. *Hoe groot is op dit moment het aantal ontgassingsinstallaties in Nederland en in Zuid-Holland? Zijn er nog vergunningen in behandeling, of installaties in aanbouw? Is dat naar uw inschatting voldoende voor de behoefte?*

Antwoord

Er zijn in Zuid-Holland geen ontgassingsinstallaties operationeel. Op dit moment is er in Zuid-Holland één vergunningaanvraag in behandeling.

Ofschoon de vraag naar ontgassingsinstallaties variabel is en op dit moment volgens de brancheorganisaties geen knelpunten ontstaan, is lastig in te schatten op welk moment dit wel het geval zal zijn. Wij hebben geen inzicht in de behoefte aan ontgassingscapaciteit.

De effectiviteit van de handhaving op het verbod op varend ontgassen speelt hierbij een rol: naarmate de pakkans op varend ontgassen toeneemt en de consequenties voor het overtreden van het verbod groter worden, zal de vraag naar ontgassingsinstallaties toenemen.

Uit een NRC-artikel uit 2023[1] bleek dat de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) de afgelopen drie jaar meer dan honderd waarschuwingsbrieven schreef, maar geen enkele boete oplegde, ondanks dat bekend was dat er massaal varend ontgast werd. Volgens de minister zou het toezicht op varend ontgassen na 1 juli intensiveren[2].

5. *Heeft de ILT voldoende inspecteurs om het nieuwe verdrag te handhaven?*

Antwoord

De directeur Maritieme Zaken van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft in augustus 2023 de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILenT) gevraagd een update uit te voeren van de handhaafbaarheids-, uitvoerbaarheids- en fraudebestendigheidstoets (HUF-toets) op de wijziging van het Scheepsafvalstoffenbesluit (SAB). In het SAB is het landelijke verbod op varend ontgassen opgenomen. De ILenT is verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van het landelijke verbod. De ILenT heeft in de update aangegeven dat de aanpassing van het SAB om varend ontgassen te verbieden handhaafbaar en uitvoerbaar wordt bevonden mits aan voorwaarden wordt voldaan. Recentelijk heeft de directeur Maritieme Zaken een reactie gegeven op de update. Daarin geeft hij aan dat er financiële middelen beschikbaar zijn gesteld voor uitbreiding van personele inzet voor toezicht en handhaving. Of dit voldoende zal zijn voor een adequate uitvoering van toezicht en handhaving kunnen wij niet aangeven. Dat is aan de ILenT.

6. *Gaan inspecteurs tijdens het ontgassen aan boord om toezicht te houden?*

Antwoord

De inspecteurs van de ILenT hebben deze bevoegdheid. Wij beschikken niet over gegevens hoe vaak inspecteurs van de ILenT schepen betreden om toezicht te houden op varend ontgassen.

7. *Bent u het met de SP eens dat de uitstoot van Zeer Zorgwekkende Stoffen zeer schadelijk is voor het milieu en de volksgezondheid, en dat het daarom van groot belang is dat het CDNI-verdrag streng gehandhaafd wordt?*

Antwoord

Wij zijn het daarmee eens.

8. *Doet de provincie voldoende om de handhaving te realiseren*

Antwoord

De provincie heeft met het intrekken van het provinciale verbod en de inwerkingtreding van het landelijke verbod geen rol meer in de handhaving van varend ontgassen.

De provincie is wel vergunningverlener voor ontgassingsinstallaties, het toezicht op deze installaties en toezicht op een juiste invulling van de losverklaring als een schip op gecontroleerde wijze is ontgast.

Daarnaast worden de meldingen van de e-nose netwerken die door de meldkamer van de DCMR Milieudienst Rijnmond worden ontvangen gedeeld met de ILenT zodat die daar verder actie op kan ondernemen.

Den Haag, 4 maart 2025

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

[1] <https://www.nrc.nl/nieuws/2023/01/22/hoofdpijn-duizeligheid-en-tranende-ogen-dankzij-de-giftige-dampen-van-het-binnenvaartschip-a4154840>

[2] <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2024Z09907&did=2024D26266>